

Digitalizacija časopisa: Acta Adriatica kao vremenska kapsula znanja o Jadranu

Anja Kovač

Institut za oceanografiju i ribarstvo, Split
anja@izor.hr

Acta Adriatica

- Acta Adriatica je znanstvena publikacija s međunarodnom recenzijom, koju Institut za oceanografiju i ribarstvo neprekidno izdaje od 1932. godine. Urednički tim je međunarodnog sastava.
- Časopis pokriva širok raspon tema vezanih uz Sredozemno more, uključujući:
 - Biološku, kemijsku i fizikalnu oceanografiju
 - Ekologiju mora i bioraznolikost
 - Ribarstvo i akvakulturu
 - Promjene okoliša i klime, uključujući modeliranje
 - Konzervacijsku biologiju i upravljanje morskim okolišem
 - Geologiju mora
- format *online first* → redovita tiskana izdanja časopisa - dva broja godišnje

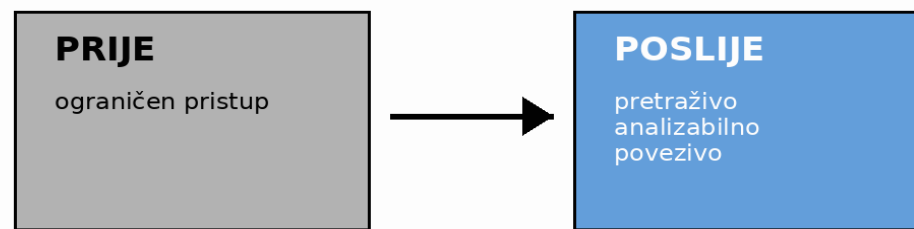
INSTITUT ZA OCEANOGRAFIJU I RIBARSTVO SPLIT

SCAN ME

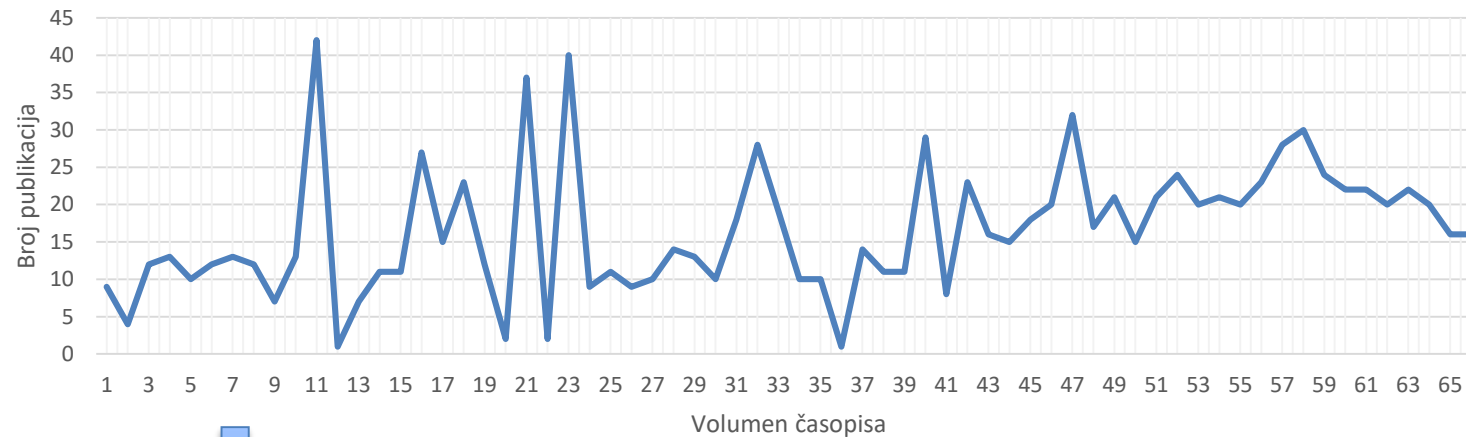
Kako i zašto digitalizacija?

- priprema i obrada starih primjeraka članaka- skeniranje- OCR obrada- pohrana na web stranicama časopisa (<https://acta.izor.hr/ojs/index.php/acta/issue/archive>)
- očuvanje podataka (jedinostveni primjerci) od 1932. godine
- šira dostupnost - ponovna upotreba u istraživanjima i stvaranje novih mogućnosti za istraživanje (digitalni alati, umjetna inteligencija)
- lakše pretraživanje i korištenje podataka
- otvoreni cjeloukupni pristup poštujući principe otvorene znanosti

Publikacije časopisa Acta Adriatica

Broj publikacija po brojevima časopisa Acta Adriatica

- Više od 1096 objavljenih članaka do danas

- Izvorni znanstveni rad
- Pregledni znanstveni rad
- Kratko priopćenje

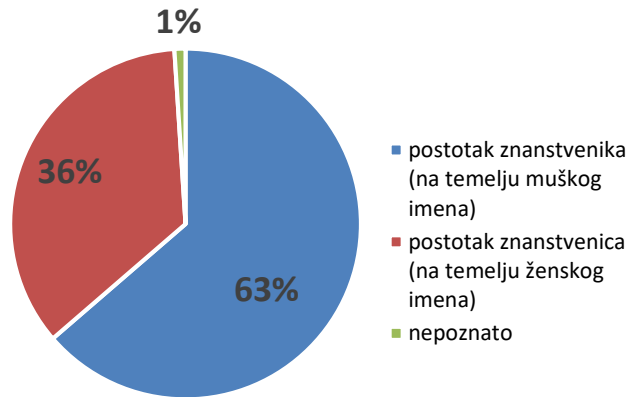
Jezici: francuski, njemački, hrvatski, engleski

Danas: engleski jezik sa sažetkom na hrvatskom jeziku

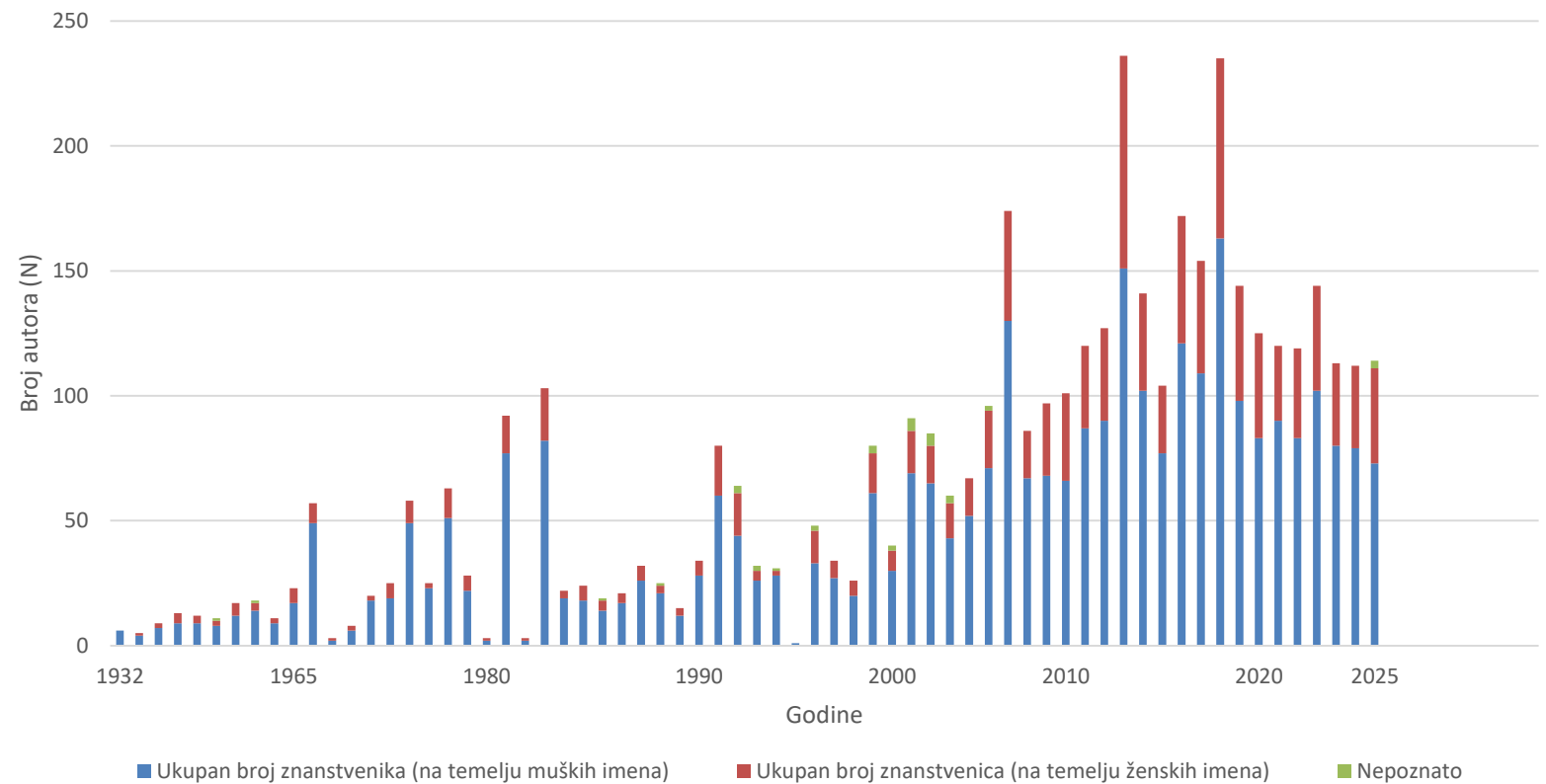
Struktura autora u časopisu Acta Adriatica

Postotak znanstvenika i znanstvenica u objavljenim publikacijama, od 1932. godine do danas

Više od 3200 autorstava u gotovo stoljeću objavljivanja časopisa.

Ukupan broj autora u objavljenim izdanjima Acte Adriatice

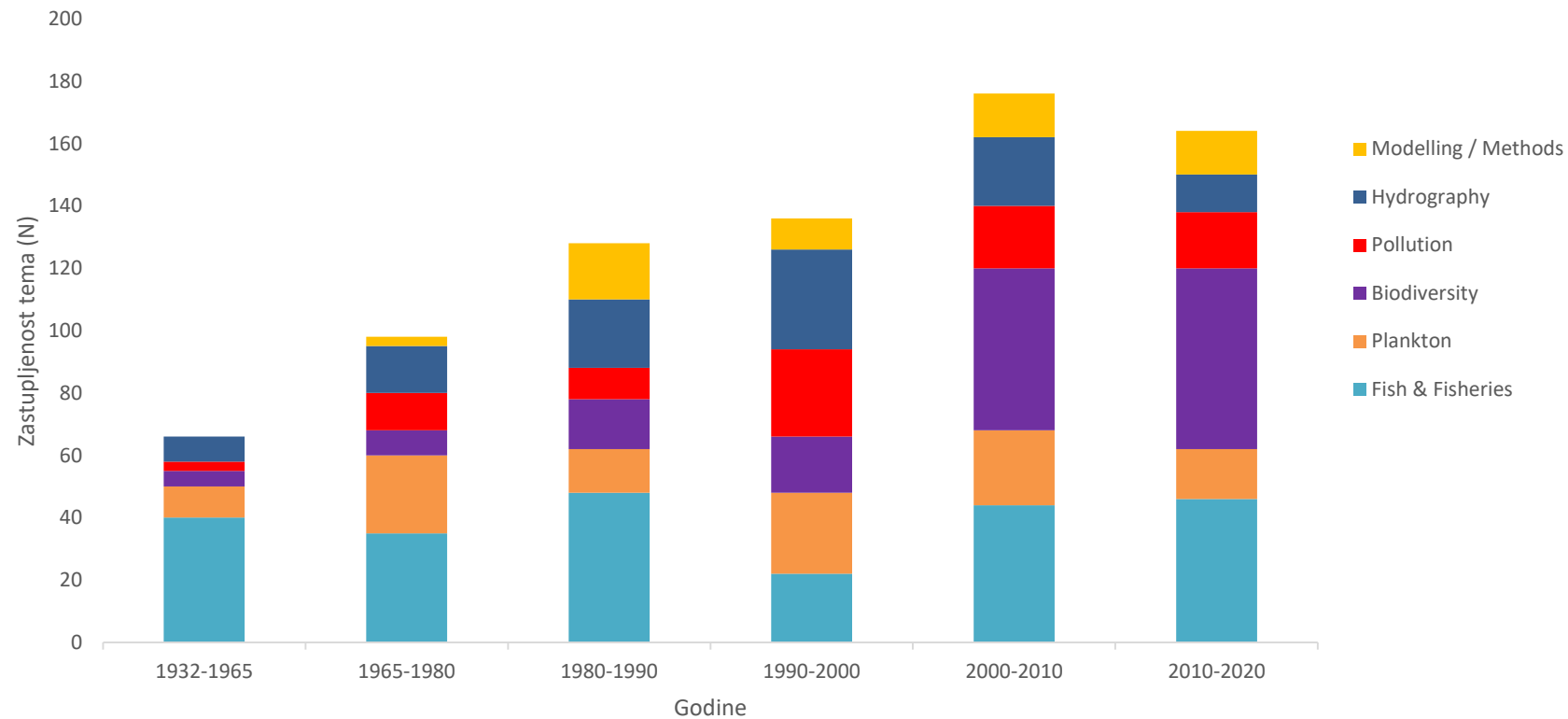

individualna → kolaborativna znanost

Oceanografske teme zastupljene u časopisu Acta Adriatica

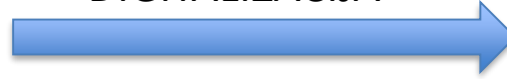
1932-1965	1965-1980	1980-1990	1990-2000	2000-2010	2010-2020	2020-danas
sardine (<i>Clupea pilchardus</i>)	plankton	fish/fishes	hydrography / circulation / currents	anchovy / sardine (<i>Engraulis encrasicolus</i> / <i>Sardina pilchardus</i>)	biodiversity / checklist / first record / occurrence	biodiversity / checklist / first record / occurrence
Adriatic	fish/fishes	plankton / zooplankton / phytoplankton	pollution / mercury / contaminants	fish biology / growth / reproduction	fish biology / growth / reproduction	fish biology / growth / reproduction
zooplankton / phytoplankton	water	sardine	nutrients / nitrogen / phosphorus	stock assessment / fisheries / population dynamics	anchovy / sardine (<i>Engraulis encrasicolus</i> / <i>Sardina pilchardus</i>)	anchovy / sardine (<i>Engraulis encrasicolus</i> / <i>Sardina pilchardus</i>)
hydrography / water / temperature	fishing/catches/rawl	bacteria	zooplankton / phytoplankton	zooplankton / phytoplankton	plankton / phytoplankton / zooplankton	invasive species / alien species
algae	sardine	parasites	sediments	temperature / salinity / climate variability	invasive species / alien species	plankton / zooplankton / phytoplankton
bacteria	hydrographic / hydrography		bacteria / microbial activity	benthic communities / biodiversity	pollution	conservation / fisheries
growth/nutrition	production/productivity		benthic communities			

Promjena fokusa istraživanja Jadranskog mora na temelju objavljenih publikacija u časopisu Acta Adriatica (1932–danas)

ZAKLJUČAK

DIGITALIZACIJA

TRADICIONALNA ZNANOST

- zatvoren pristup
- statični zapisi
- nepovezivo – ograničena suradnja među istraživačima
- gubitak ili zastarijevanje dokumenata
- teško reproduciranje rezultata

**PRISTUP →
PRETRAŽIVOST
→ ANALIZA →
POVEZIVANJE**

DIGITALNA ZNANOST

- dostupnost svima – globalna povezanost
- očuvanost
- pretraživost
- povezivanje informacija
- analiza kroz vrijeme
- lakša suradnja istraživača
- novi istraživački pristupi
- korištenje umjetne inteligencije i velikih baza podataka

Digitalna znanost = transformacija znanja.
Digitalizacija ne mijenja samo pristup informacijama i znanju,
već i njihove načine razumijevanja.

Hvala na pažnji!

INSTITUT ZA OCEANOGRFIJU I RIBARSTVO SPLIT